

GLAS NARODA

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-53.
Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-53.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 19.

Ljubljana, petek, 24. januarja 1936.

Leto II.

Država, v kateri pošteni nima-
mo toliko poguma, kolikor ga
imajo lopovi, je izgubljena država.

Theodore Roosevelt.

Dnevna pratika

Dnevna pratika
Petek, 24. januarja, 1936. Katoli-
čani: Timotej. Pravoslavni: 11. ja-
nuarja, Teodosije.

Dežurne lekarne v Ljubljani
Dr. Kmet, Tyrševa 43; Trnkoczy,
Mestni trg 4; Ustar, Selenburgova 7.

Vreme

Jugoslavija. Oblačno z dežjem na
večjem delu padane polovice. Delo-
ma oblako v vzhodnih in južnih
krajih. Sneg v Gorskem Kotaru. Tem-
peratura je nekoliko padla na zapad-
ni polovici, dvignila pa se je v Mo-
ravski in Vardarski banovini. Naj-
nižja: Mrzla vodica — I C, najvišja
Beograd: 19 C.

Napoved za danes: Pričakovati je
zvedritve in nekoliko ohlajenja. Po-
javili se bodo večji kopati oblaki, ki
bodo povzročili tudi več dežja. —
Sonce vzhaja ob 7.07, zahaja ob
16.33.

Dunajska vremenska napoved:
Kratkotrajno zboljšanje. Podnevi v
dolinah nad 0 C stopinj, ponoči
mraz.

Kino

Petek, 2. januarja

Matica: Viktorija
Ideal: Amor na povodcu
Sloga: Krik sveta
Union: Gospod brez stanova-
nja.

Šiška: Izgubljeni sin.

Gledališče

DRAMA

začetek ob 20. uri
Petek 24. jan. zaprto.
Sobota 25. jan. Pesem s ceste. Izven
Znižane cene od 24 Din navzdol.

OPERA

Petek 24. jan. Zaprto.
Sobota 25. jan. Poljska krl. Izven.
Globoko znižane cene od 24 Din
navzdol.

Borza

Petek, 2. januarja

Današnja povprečna vrednost
tujega denarja

	Dinarjev
1 hol. goldinar	29.78
1 nemška marka	17.63
1 belga	7.41
1 šv. frank	14.28
1 angl. funt	216.94
1 am. dolar	43.49
1 fr. frank	2.89
1 Kč	1.82
V privatnem kliringu	
1 avstr. šiling	9.37
1 angl. funt	257.00

Čitajte „Glas naroda“

Povše žrtev zločina? — Ceste in garje — Burka bede in gorja — Strah pred potresom — Nesrečna ljubezen Gilbertova — „Zobozdravnik“ Potrato obsojen — Bata proti Kristanu — Obsodba zaradi stavke tipografov.

Naša pomoč Angliji

Zeneva, 23. januarja w. Kar se tiče poročila, ki bi ga na večerajšnji seji odbora osemnajstotice moral prebrati Eden in ki bi bilo v zvezi z obrambo Sredozemskega morja za slučaj kakega napada ter ki obsega pojasnilo korakov angleške vlade pri grški, turški in jugoslovanski vladi, je bilo odloženo, da bodo predsedniku odbora osemnajstotice dostavljeni samo pisni odgovori. Ti odgovori so bili v obliki pisma snoči dostavljeni predsedniku odbora osemnajstotice in objavljeni od tajništva DN.

V imenu jugoslovanske vlade je odgovor dostavil dr. Božidar Purić in v njem pravi med drugim: »Imam čast, da potrdim, da je bila jugoslovanska vlada zares vprašana od angleške vlade in da je v popolnem sporazumu s svojimi zavezniki odgovorila, da ne bo v nobenem predvidenem slučaju opustila, da ne bi izvrševala obveze, ki jih je prevzela s paktom. Jugoslovanska vlada je to izmenjavo misli dostavila na znanje francoski in tudi italijanski vladi. Jugoslovanska vlada je od svoje strani zaprosila angleško vlado, naj potrdi, da so varščine, ki jih je ona dala vzajemne. Angleška vlada je to tudi storila.«

Povše žrtev zločina?

Izjava vodje postaje v Domžalah prof. Osane

Včeraj smo poročali o smrti teh-
nika ljubljanske radiopostaje g.
Povšeta, katerega je ubil tok viso-
ke napetosti 10.000 voltov v viso-
ko frekvenčnem oddelku oddajne
postaje v Domžalah. Pojavili so se
pa glasovi, da ta slučaj smrti ni sa-
mo nesreča, temveč, da so bili za
to drugi vzroki. Obrnili smo se do
tehničnega vodje ljubljanske posta-
je g. prof. Osane.

— Pravijo, g. profesor, da to ni
bil zgolj nesrečen slučaj?

— Ne izključujem tega, ker ob
času nesreče nisem bil navzoč v
Domžalah. Prisostvoval sem samo
uradni komisiji, katero je tvoril po-
leg mene še zdravnik dr. Kremžar
ter orožniški podnadrednik orožni-
ške stanice v Domžalah. Težko
razumem, kaj je privedlo pokojne-
ga Povšeta, da je odšel v sicer
prepovedani oddelek ter tam prijel
za neizolirani del napeljave.

»Izključujete vsako zlo namero
kake zločinske roke? Pravijo, da
v tistem delu napeljave ni krožil

tok visoke napetosti, temveč, da
je bil namenoma vključen pozneje!«

»To je izključeno! Ves čas je bil
v tistem delu omrežja tok 10.000
voltov. To tudi dokazujejo kosci
kože na visokofrekvenčni napelja-
vi. Ta trditve je že tehnično ne-
mogoča! Sicer je pa postaja v re-
du oddajala in bi vsaka namerna
manipulacija, če že ne prekinila od-
daj, pa vsaj povzročila znatne
motnje!«

»Trdijo, da je bil pokojni Povše
nekoliko vinjen!«

»Kaj takega ne izključujem in bo
najbrže res!«

»Kaj pa g. profesor, ali ni bil
vzrok nesreče v pomanjkljivi na-
peljavi?«

»No kaj takega je pa preveč!
Vsak kosček žice pa res ne more-
mo izolirati! Vse stikalne deske po
vsem svetu nudijo nepredvidnežu
dovolj nevarnosti! Sicer je pa po-
staja zgrajena po predpisih VDE
najnovejše!«

Tako torej g. prof. Osana!

Burka bede in gorja

Ljubljana 23. januarja.
Kakor smo že poročali se je da-
nes ob 9. dopoldne začela v ba-
raki na Ahaciljevi cesti dražba
predmetov, ki so jih strankam
zarubili organi mestne občine v
kritje neplačanih mestnih davščin.
Reči moramo, da je dražba nudi-
la obupno in pretresljivo sliko
naše

beračije

Kar je bilo tu na prodaj, je bilo

vse tako revno in obupno bedno,
da bi se človek razjokal kakor
Jeremija nad razvalinami Jeru-
salema. Večino tvorijo kosi pre-
perele in na pol strohnele hišne
oprave. Postelje, omare, umival-
niki in sl. črna ropotija, ki najbed-
nejšim v našem mestu nemara
pomeni nadih domačnosti in dru-
žinskega udobja vse to se tu



Anny Ondra

sramežljivo stiska drugo k dru-
gemu, kakor bi se sramovalo
svoje beraške neznanosti. Vmes
so čevlji, siromaki brez parov,
večinoma ženski. Včasih so na
nogah predmestnih lepotic kaza-
li pot zaljubljenim siromakom,
zdaj so tu razstavljeni v posmeh
in neokusno zabavo.

7 čevljev za — 6 Din

kliče dražilec in hrepeneče gleda
po kupcih. Prvič, drugič in —
Ne, to sprevidi sam, da ne gre!
Sedem čevljev za — 6 dinarjev.
Pa začne iznova. Počasi se ljud-
je razmajejo in začno primikati.
Po dmarju seveda. In precej ča-
sa mine, preden se znesek povi-
ša na — 13 dinarjev. Čez ta znesek
ne gre. Zaman razlaga mestni
nameščeneec, da mora občina šči-
titi tudi siromake, ki so s to
dražbo prizadeti, in ne sme daja-
ti predmetov pod ceno.

— Kadar pride človek že tako
daleč, je itak vse eno, meni de-
belušna matrona. Nameščeneec
pa mirno;

— Nikar, gospa, ko ni nihče za-
varovan pred to potjo.

In tako se razvija dalje žalo-
sten, turoben film. Človek voha
v plesnivo-vlažnem vzduhu
bližino mrtvašnice, smrti in pro-
pasti.

Na tak način moramo tedaj
zbirati sredstva za vzdrževanje
našega mesta, osrčja Slovenije.
Bog jo živi, to našo moderno ci-
vilizacijo in kulturo. Sicer pa
»Odrpta noč in dan so grobarja-
ta«

Nadaljne najnovejše vesti na str. 7.

Dnevna kronika

× **Lutkovni oder** Obrniškega vajeniškega doma v Ljubljani vpripori v nedeljo 26. t. m. ob 15. Spicarjevo veseligrro »Jurček v Mojstrani«.

× **Javni natečaj** za osnutke prostora in njege regulacije ter za osnovni lik spomenika Viteškega kralja Aleksandra I., Zedinitelja v Ljubljani razpisuje Odbor za postavitev spomenika. Udeležijo se ga lahko vsi umetniki jugoslovanske narodnosti. Določene so tri nagrade po 10.000, 5.000 in 3.000 Din. Za odkup je določenih 2000 Din. Rok za oddajo osnutkov poteče 31. marca 1938. Natančnejša pojasnila dobite vsak dan dopoldne v odboru vi pisarni Gledališka ulica 3-IV.

× **Tujci pridejo na dražbo** kožuhovine v Ljubljani 27. t. m. Nudimo jim kar največ dobrega blaga. Oddajte kožuhovino »Divji koži«, Ljubljana, Velesej.

× **Vojaška zglasitev**, 20 letni mladeniči in 18 letni, ki se vpišejo letos v vojaško evidenco, naj se zglase do konca januarja v vojaškem uradu Ambrožev trg 7-I. Vsi moški v Veliki Ljubljani od 18. do 50. leta morajo pa imeti natančen naslov svojega bivališča vpisan v vojskem uradu.

× **Uro so zaplenili orožniki** v ljubljanski okolici o priliki neke hišne preiskave. Sodijo, da je bila ukradena. Lastnik je dobil pri upravi ljubljanske policije soba št. 25.

× **Prof. dr. Hadži je zadržan**, zato se njegovo predavanje na Ljudski univerzi ne bo vršilo 24. t. m., temveč 29. t. m. Predaval bo o biologiji in o lovu tuna.

× **Pretep na obisku**. Kočarskega sina Kovačesa Vinceta je zverinsko napadel njegov sovražnik Doberšek Rudolf, ko se je Vincenc mudil na obisku pri Dobiču v Lešju. Obdelal ga je po glavi in mu zasadil nož v stegno. Odpeljati so morali Vincenca v ptujsko bolnišnico.

× **»Iz fotoreporterjeve mape«** je naslov predavanja Rajka Kosa s 180 Leica diapozitivi v četrtek, 23. t. m. ob 20 v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani.

× **Drž. klasična gimnazija v Ljubljani** proslavi 2000letnico rojstva rimskega pesnika Horacija v petek 24. t. m. v dvorani Filharmoničnega društva v Ljubljani, Kongresni trg. Pričetek ob 18. uri. Vstopnine ni.

× **»Filozofsko društvo«** v Ljubljani bo imelo v soboto, 25. januarja ob 18 v predavalnici mišerološkega instituta na univerzi tretje svoje predavanje. Predavala bo vseuč. doc. ga. dr. A. Sodnik o temi »Matija Hvale. Odlomek iz zgodovine filozofije pri Slovencih«. Vstop prost.

× **Železničarji-zadrugarji** Akcijski odbor »Združene liste« sklicuje za petek 24. januarja ob 17.30 sestanek članov-zadrugarjev nabavljalne zadruge uslužbenecv drž železnic v Ljubljani, ki se vrši v dvorani »Delavske zbornice«.

Bata proti Kristanu

Ljubljana, 23. januarja.

Veliko manifestacijsko zborovanje leta 1934 v Unionu, kjer je med drugimi govorniki govoril za pravice čevljarke obrti tudi znani čevljarji borec g. Franc Kristan, je naši javnosti še v spominu. Pravtako se še mnogi spominjajo pravde na okrožnem sodišču, ki je sledila takratnemu zborovanju in v kateri je trdka Bata tožila g. Kristana. Takratna tožba je bila lanskega januarja. zavrnjena, ker ni bilo moči ugotoviti pravega, dejanskega tožnika. Toda trdka Bata je vložila rekurz in za danes je bila razpisana ponovna razprava pred okrožnim sodiščem.

Vprašanje Bata Kristan živo zanima vso našo javnost, zlasti še člane iz čevljarke obrti. Da je to res, je pričala današnja razprava, ko se je že dolgo pred pričetkom zbralo v veži pred znano sobo št. 28 številno poslušalstvo med njim ponajveč zastopniki čevljarke obrti.

Nekoliko zakasnelo razpravo je otvoril sodnik o. s. g. Rus. Prostor za poslušalstvo je bil nabito poln. In še so prihajali novi in novi, ki pa so morali razočarani, ker zanje ni bilo mesta na razpolago. Pravda, ki obsega obtožnico že nad sto strani tipkanih pol, je tako znova pričela. Kristan je potrdil formalnost, da je res on Kristan. Nato pa je imel be-

sedo zastopnik trdke Bata dr. Frlan, ki je obsežno razlagal, zakaj je trdka Bata užaljena glede govora g. Kristana, katerega toži za znesek 100.000 dinarjev. Glavno vprašanje se je razvilo okoli pojma, kaj in kdo je trdka Bata in koga je obtoženec v svojem takratnem govoru dejansko menil. G. Kristan je ponovno zartjeval, da je s tem menil Bato kot osebo, tujca, ki je pri nas uvedel znan sistem izdelovanja obutve. Zastopnik trdke je bil drugega mnenja, češ, da je iz takratnega razgovora razvidno, da je bila s tem tangirana trdka Bata v Borovem oz. Vukovaru. Poslušalstvo je bilo tokrat nenavadno razgibano in živahno. Vzdušje kakor na manifestaciji človečanske pravice, tako da je moral sodnik opozoriti, da smo pravzaprav pred sodnijo in ne pred razgovorom o socialni pravičnosti in gospodarskih vprašanjih. Opozorilo je zaleglo glede glasnega razpoloženja, v tišini pa je ostalo takšno, kakršno je bilo prej. Razprava se je seveda nemoteno nadaljevala.

Iz obsežnega materiala je sklepati, da se pravda ne bo tako kmalu končala, kajti zastopnik obtoženca dr. Lapajne je na najkožljivejšo točko, kdo da je dejansko trdka, obljubil stvarno pojasnilo z dokazi.

Za Zagrebčane je marec usoden mesec in nedelja usoden dan

Zagreb, 22. januarja.

Po statistiki, ki jo je objavilo zagrebško Reševalno društvo, je razvidno, da je za Zagrebčane najbolj nesrečen mesec marc. V marcu se je zgodilo lani največ samomorov. Pomlad je torej letni čas, ki je najbolj nevaren za vse, ki ne stoje trdno na planetu, ki mu Zemlja pravimo. To so pa zaljubljeni, bolniki in otroci smole.

Med samomorilci, ki jih je bilo 159, jih je največ poseglo po strupu, in sicer 109. Žilo si je prerezalo 1 obupanev ustrelilo se jih je 8, s plinom zastrupilo 7, z nožem ali bodalom zabodilo 6, obesilo so se 4, štirje so pa spo-

čili z v šine v globino. V hladne valove Save sta se vrgla dva.

Najbolj priljubljen je torej strup in sicer očetna kislina, potem pa veronal, solna kislina, saliciljak, veramon, kokain in celo aspirin.

Zanimivo je, da je bilo v marcu, ko je bilo največ izvršenih samomorov, najmanj prometnih in drugih nesreč. Glede dneva pa kaže statistika, da je bilo največ prometnih nesreč ob nedeljah, najmanj pa v četrčkih. Med nezgodami je bilo največ prometnih nezgod.

Končno je zanimivo, da je moralo društvo intervenirati tudi 40 krat pri prevozu umobolnih, in sicer največkrat v mesecu aprilu.

Grozilno pismo senatorju Alibegoviću

Sarajevo, 22. januarja.

Senator Alibegović je dobil pred dnevi grozilno pismo, ki mu ga je poslal neki tajni odbor s podpisom H. N. R. P. Izsiljevalci so senatorja ocenili na 55.000 Din s pretnjo, da mora denar njegov sin prinesiti na neko mesto v Klanički ulici. In sicer v bankovcah po 1000 Din za 30.000 Din ostalo pa v bankovcih po

100 Din. Če bi se drznil na to opozoriti policijo, bo v njegovem stanovanju eksplodiral peklenjski stroj, ki je tam že montiran.

Senator se grožnje ni ustrašil in je izsiljevalno pismo izročil policiji. Vendar je sina določenega dne poslal na označeno mesto z denarjem, izsiljevalcev pa ni bilo.

Celje

c— Prijave vozil je treba napraviti do 31. januarja in plačati določene takse.

c— 14. redni občni zbor ima Godbeno društvo železničarjev v soboto 8. februarja ob 19. v Godbenem domu v Gaberju.

c— 14 let star delavec v tovarni Westen Kvas Karel iz Trnovelj je 21. t. m. v tovarni padel na odpadke železnice in dobil precejšnje poškodbe po levi strani obraza,

c— 28.080 knjig je izposodila mestna knjižnica v Celju preteklo leto. Od izposojenih knjig je bilo 26.263 leposlovnih, med katerimi 17.486 slovenskih in 9477 nemških. Znanstvenih knjig je bilo izposojenih 1117.

c— Umrla je 21. t. m. v bolnici Dostal Marija, vdova po nadoficiaru iz Laškega št. 7. Pokojnica je pred dnevi padla po stopnicah tako nesrečno, da je podlegla poškodbom.

Razgovori s čitatelji

Pomoč v pregovorih

Ljubljana, 23. jan.

Somišljeniku, ki opazuje današnje »akterje«, pa se jim ne more dovolj načuditi:

Prijatelj, tudi mi se jim ne moremo dovolj načuditi. Ampak si pravimo: Bog že skrbi, da nikogar drevesa ne zrastejo v nebesa.

Je menda že tako, da ima politika svojo posebno psihologijo, ki se je noben nauk ne prime. V praktičnem življenju je tako, da se ljudje iz slabih izkušenj navadno nekaj dobrega naučijo in da se varujejo zapadati nazaj v napake, ki so jim škodovale; v politiki pa izgleda, da je ravno narobe: da se ljudje ničesar ne naučijo in počenjaajo še večje napake kot poprej.

Je v resnici zanimiv pojav, ki ga opazujemo na naši politični pozornici, namreč da čim pride kaka »partija« do vloge, jo vidimo točno delati iste napake, ki jih je delala prejšnja partija in zaradi tega igro tudi izgubila. Izgleda, da se partije druga od druge nalezajo samo slabih lastnosti, dobrih pa nič. (Ali zato, ker dobrih nobena nima?)

V vojni je navadno tako, da ta vojskovodja dobi bitko, ker je oni (nasprotni) vojskovodja zagrešil kakšno taktično napako. Zdaj pa, recimo, hoče ta poraženi vojskovodja izvojevati zmago, — ali bo tedaj spet napravil isto napako kakor prvokrat? Gotovo ne. Naši politični generali pa se držijo načela: če smo jo že enkrat polomili, pa jo dajmo še enkrat.

Pregovor uči: Cesar močes, da bi drugi tebi storili, tega tudi ti drugim ne stori. Pri nas se v politiki ta nauk prakticira vedno narobe. Zato pa tišči, ki zlezejo gor, hitro spet zdrknejo dol.

Za nameček, Vam v tolažbo, pa še en pregovor: Kogar Bog hoče pogubiti, tega udari s slepoto. — Kaj se hoče, prijatelj? Ko zaenkrat ni druge pomoči, pa naj vsaj pomagajo pregovori.

Radio Ljubljana

Petek, 24. januarja. Ob 11: Solška ura, Preko Črne gore, Durmitora in Sandžaka v Sarajevo. 2. del (J. Lapajne). 12: Na slovanskem severu, plošče, 12.45: vreme, poročila, 13: Na slovanskem jugu, plošče, 14: vreme, borza, 18: Ženska ura: O javnih knjižnicah in čitalnicah (ga. Marija Jezernik), 18.20: Od bajke do bajke, plošče, 18.40: Pravno predavanje o avtorskem pravu (dr. Vl. Knaflič), 19: čas, vreme, poročila, 19.30: Narodna ura: Struje sodobne slovenske literature, Ludvik Mrzel, prenos iz Ljubljane,



— Ne bojte se, gospodična! Ničesar ne bom vzel, saj sem namenjen drugam. Za božjo voljo vas prosim, samo robec mi dajte. Tako sem nahoden, pa sem svojega pozabil doma!

Iz življenja naših onkraj Karavank

(Po zadnjem »Koroškem Slovincu«) Česa nas dolžijo? V ljubkem mestecu spodnjega dela dežele je obisk nemške božje službe jako klavarn. In ko je odšel tja novi mestni župnik, so ga občinski odborniki razun enega pozabili po starodavnem običaju pozdraviti. Kdo je temu kriv? Čujte in strmite: slovenski duhovnik! — Nedavno je profesor slovensčine takole razlagal dijakom našo kulturno zgodovino: »Einspieler je Mohorjeva družba grindov«. Te modrosti smo krivi seve spet samo mi!

Kaj sedaj nameravajo naši »prijetelji?« Nedavno se je vršil v Celovcu nekak tečaj za raznarodovalno delo med Slovenci. Na njem je neki gospod takole začrtal rešitev manjšinskega vprašanja na Koroškem: Slovence je treba ovajati kot po Jugoslaviji podpihovane komuniste, na ta način jih bo mogoče uničiti. Iredenta sama ni nič, ker iz vseh petnajstih let ni znan ne Slovincem in ne Nemcem niti en sam slučaj. Iredenta združena s komunizmom, to bo vleklo! — Drugi gospod na tem tečaju je bil previdnejši in je udeležencem — učiteljem nasvetoval: V slučaju, da se nam ne posreči preprečiti rešitve slovenskega vprašanja, sežite po samopomoči! — Tako torej govorijo, ko so sami med seboj. Mi se čudimo, da ni posegel vmes zastopnik oblasti, ker ne moremo verjeti, da ne bi bil navzoč na tem tečaju in zboru, ko je tečaju in zboru Prosvetne zveze stalno prisostvoval.

Celovec—Berlin—Beograd. V Beogradu izhaja verski tednik »Bonifatiusblatt«. Ima posebno prilogo in ta se tiska v Berlinu. V eni zadnjih številkih piše v tej berlinski prilogi gospod — doma iz Celovca — o Koroški, da je »surdeutsches Land«, je bila in je nemška in vsa diha samo nemški duh. Ni krivica, če dobiva nemška manjšina prilogo svojemu listu iz Berlina in če v njej koroški gospodje tako pišejo o svoji deželi. Če bi mi samo na to mislili, bi naši »prijetelji« zakričali na ves glas. (K tej značilni in potrebni beležki »Koroškega Slovincu« bi mi pripomnili le to, da ni samo krivica, marveč da je naravnost nedopustno, da se v naši državi sploh tiska tak list! Op. ur.)

Kdo bo prvak slikarjev na naših šolah

Ljubljana, 24. jan. Umetniki na naših šolah so do skrajnosti razvneti, saj gre za prvenstvo, kdo ima največ upanja na nesmrtnost — po težkem in trudapolnem življenjskem delu. Že razstave srednjih, meščanskih in drugih šol nas je prepričalo, kako na njih naglo napreduje risanje in slikarstvo, odkar je usmerjeno v moderno strujo pouka, sedanjih natečaj pa, ki ga je razpisala ljubljanska Jadranska straža, naj pa iz mladine izbere največ obetajoče talente. Na vseh šolah že delajo plakate za večer narodnih noš, ki bo 8. februarja na Taboru, in gotovo bo odbor dobil tudi prav dobra dela mladih umetnikov. Posebno razsodišče bo plakate ocenilo in razdelilo zmagovalcem nagrade po 200, 150, 100 Din in tudi knjigevendar pa je te skromne nagrade ne pomenijo prav za prav nič v primeri s častjo in priznanjem, ki ga pomeni prvenstvo med vsemi slikarji na slovenskih šolah.

Nove in stare ceste ter garje

Ljubljana, 23. januarja. Sprememba le krajša nam čas! Kako je to lepo, če danes ni več to res, kar bilo je včeraj! Pač res vse mine! Zadnjič sem bral v »Politiki« kako prelajajo ceste! Tam okrog Novega Sada je svet božanski lep. Bele ceste križajo to plodno zemljo. Pa so zgradili tam nad 11 kilometrov nove ceste. To je bilo pod režimom »x«. Pa vremena se menjajo, prišel je režim »y«, zavele so tudi druge sapice in prenesle tisto lepo novo cesto v druge kraje. Spomnil se je režim »y«, da režim »x« ni upošteval teženj pristašev režima »y«. In tako so prenesli to ubogo cesto še enkrat sem in tja! Rezultat tega je, da danes tista cesta stoji zapuščena, začetek in konec te ceste so pokopali, da ja kdo ne zavozi na to ceto! Živela gradbena delavnost! Zmanjševalna dražba za meden-

ski klanec pri Medvodah je bila končno pravilno sklenjena. Kazalo je, da se bo začelo z delom. Pa pride višja sila in dražba je bila razveljavljena! Prav tako! Vsaj podoba naj bo, da smo delavni!

Dodajam samo še eno! Ljubljanska bolnica odklanja bolne na garjah. Zmanjkalo je mazila proti garjam! Državljan, vsi postanemo garjevi, če se temu ne odpomore! Že sedaj srečujem prijatelje na ulici, čudno vsi skrivajo roke ter premikajo telesa v skrivnostnem tempu! Jasno, reveži imajo garje, pa bolnica nima več mazila zanje! Sovražnik države št. 99 (pri nas jih imamo precej). Za političnimi garjami nam prete sedaj pa še prave garje! Državljan, očistite se! Pazite, da ne postanete vsi garjeve ovce kot je Pik.

Sneg med neurjem in viharjem

Ljubljana, 23. jan. Kakor kaže, bodo vzlic toplemu in res spomladanskemu vremenu le imeli prav tisti vremenski preroki, ki napovedujejo, da nam zima ne bo prizanesla. Včeraj je ves dan po malem deževalo, pod noč pa se je tu in tam »pohlevni« dež spremenil že kar v pristno ploho.

V poznih večernih in poznejših nočnih urah pa se je deževje spremenilo mestoma v pravo neureje. Zaplesal je vihar, ki je posnemal zlasti po bolj na samem stoječih poslopjih opeko s streh, obračal poznim potnikom dežnike, butal in trkal z dežjem pošastno na okna spečih ljudi in jim oznanjal svojo moč.

»Nemara bo pa spet potres«, se je plaho zganil v srcu starega

Ljubljančana, ki še ne more pozabiti velikonočnih dni iz leta 1895. In ljudje so z grozo poslušali veličastno pesem zimskega viharja in nemirno pričakovali jutra.

No, treslo se razen oknic in šip ni nič. K večjemu kje kako prav plaho srce. Ko pa smo zjutraj vstali, so bili hribi krog Ljubljane lepo belo pregrnjeni in je deviška odeja je segala po nekod precej daleč v dolino, skoraj čisto do ravani. Smučarjen, je poskočilo srce v veseli nadi in tudi nebo samo se je vzradostilo ob tem mladem veselju. Zasmajalo se je v taki čisti sinjini nad Ljubljano, kakor ga še kmalu nismo videli to zimo. Da bi nam le res prineslo boljših časov...

Ponarejenca se je nerodno iznebil

Ptuj, 23. januarja. Poročali smo že o neki razpečevalki 20 dinarskih falsifikatov Tašner Mariji iz Grajenščaka. ki se je izkazala pri razpečevanju ponarejenih kovancev in si je za pomoč najela tudi pomagalko, seveda za visoko nagrado. Ptujeska policija pa jima je kmalu prišla na sled in jim prekrizala načrte. Tašnerjeva se sedaj nahaja v preiskovalnem sodišču v Mariboru.

V decembru je obiskala tudi nekega gostilničarja v Mestnem vrhu ter si naročila klobaso in ¼ vina. Račun pa je poravnala z 20-dinarskim falsifikatom. Gostilničar je opazil šele čez nekaj dni, da je denar ponarejen. Namesto da bi šel izročil oblastem, je takoj poslal s kovancem služkinjo v gostilno »Pintarič« po cigarete. Pintarič pa je bil bolj previden in je takoj spoznal, da je denar ponarejen. Zato je dekletu takoj vrnil kovanc in ji ni hotel izročiti cigaret. Gostilničar pa je po-

slal drugi dan neko deklico v Ptuj po cigarete s ponarejencem, kjer se ji je posrečilo razpečati dvajsetak. Trafikant je kmalu po dekličinem odhodu spoznal falsifikat in je javil zadevo orožništvu, ki je kmalu izsledilo deklico. Povedala je, kdo jo je poslal. Gostilničarja so ovačili sodišču. Priznal je, da je vedel, da je kovanc ponarejen, vendar ne bi rad utrpel škodo ter jo je hotel naprtili drugemu.

Gospa Stavisky je angažirana v Ameriki

Pariz, 23. januarja. Zena velosleparja Staviskoga, ki se je sama sodila, preden so ga aretirali, je dobila dovoljenje za izselitev v Ameriko. Odpotovala bo te dni iz Pariza najprej v London, nato pa v Ameriko. Toda ne samo s kovčegi temveč tudi s pogodbo za angažma v nekem njujorskem gledališču. Listi poročajo, da je dobila iz Amerike tudi več ženidbenih ponudb, med katerimi so nekatere naravnost sijajne.

Obsodba zaradi stavke tipografov

Ljubljana, 23. januarja. Stavka ljubljanskih tipografov pravzaprav še vedno ni končana, čeprav delajo vse tiskarne, saj je mnogo nekdanjih stavcev še vedno brez dela in tudi sodišče kar na več strani razpravlja o stvareh, ki so v zvezi s štrajkom. Trgovsko sodišče je včeraj zasliševalo odpuščene stavce Narodne tiskarne, ki zahtevajo, da jim plača podjetje dopust in druge stvari, danes je bila pa na št. 79. pred sodnikom poedincem s. o. s. Lederhasom razprava o tožbi stavca Janka Runtiča zaradi pisma, ki sta ga podpisala predsednik Saveza grafičnih radniškov Jugoslavije v Ljubljani Drago Kosem in tajnik Jože Štrukelj društvu »Tabor«. Pismo Runtiču očita, da je nagovarjal organizirane stavce med štrajkom k delu in se učil v kinu Matici in v Narodni tiskarni na stroju staviti itd., med drugim mu pa zato očita brezmejno podlost in podobne stvari, ki se pač pišejo ob takih prilikah.

Obtoženih ni bilo k razpravi in ju je zastopal zagovornik dr. Voršič, zasebnega tožilca Runtiča pa dr. Krivic. Dr. Voršič je nastopil dokaz resnice in so bile prečitane poleg Runtičeve izjave tudi še izjave šestih prič, ki pa v glavnem slone le na govoricah, ki so jih slisali.

Dr. Voršič je v svojem zagovoru predvsem poudarjal, da obtoženca nista imela namena žaliti toženca, temveč pri »Taboru« samo udeleževati, da bi društvo vplivalo na Runtiča v interesu stavkajočih, posebnost je pa opozarjal, da je tajnik Štrukelj pač pisal pismo kot nameščenelec, ko je šlo za eksistenco članov organizacije.

Predsednik Drago Kosem je bil obsojen na 7 dni zaporu in 120 Din denarne kazni pogojno za eno leto, tajnik Jože Štrukelj pa na 10 dni zaporu in 120 Din denarne kazni z utemeljitvijo, da se jima dokaz resnice nikakor ni posrečil, sodišče pa tudi mora biti objektivno in ne sme biti pristransko niti za stavkajočo niti za podjetja. S tega stališča pa Runtič ni napravil ničesar tako nečastnega, da bi zaslužil tako hude očitke. Obtoženca bi se tudi ne bila smela zanesti na govorice. Obsojena pa nista bila, kakor to zahteva obtožnica, temveč samo po 1. odstavku § 301. kaz. z., ker sta tožnika žalila nejavno in hotela, naj »Tabor« vpliva na Runtiča, da ne bi delal proti stavkajočim.

Zagovornik dr. Voršič je vložil priziv.

Astrološka napoved

za 24. januar.

V splošnem slab dan. Prinaša marsikomu nepričakovane izgube na denarju in premoženju. S prijatelji doživite slabe izkušnje. Oglabite se danes sodnije in advokatov. Dan je za vse pravne posle neugoden. Ženskam se je bati obrekovanja. V zakonskem življenju odtujitve, med zaljublenci prepri. — Tudi potovanja na ta dan niso priporočljiva.

Današnji novorojenčki bodo ljudje močne individualnosti. Duševno fine narave, toda nestanovitni in lahko zmotljivi.

Slike iz sodne dvorane

Sloviti „zobozdravnik“ Potrato

Ljubljana, 23. jan.

Se ni dolgo tega, kar smo pisali, da bi se bil Potrato moral zagovarjati, a že do tedanje razprave se je nabralo toliko njegovih novih grehov, da ga je sodnik poedinec preložil na senat. Da bi pa njegove pacientke ne čakale predolgo na naročene zobe, je Potrato včeraj stal pred malim senatom pod predsedstvom s. o. s. Kovača. Dvorana št. 79. je bila seveda premajhna za vse poslušalce, saj je obtožene silno popularna oseba v mestu, še bolj pa na deželi.

Z okroglo plešo v črnih lasih in kratkimi črnimi brki pod vpognjenim nosom nad napetimimi ustnicami, a tudi po čokati postavi kratkih nog, rumenkasti barvi kože, zlasti pa po živih očeh in gladki govorici je Ernest Potrato precej židovskega tipa, čeprav je doma iz št. Vida pri Prevojah tam pred Lukovico in čeprav je v jetniški dresi.

Kar dve obtožnici,

namreč prvotna z obširnimi novimi dodatki, očitata ponižnemu, v vse vdanemu obtožencu, da je zdravil obrtoma za nagrado in ruval, plom-biral ter zdravil zobe in ustavljal nove, pri tem pa tudi obljubljal najčistejše zlato, a zobje so bili iz takega zlata, da so bili takoj črni.

Prva obtožnica pripoveduje, kako je deloval v okolici svojega rojstnega kraja, druga pa opisuje njegovo delovanje, ko je bil na počitnicah lansko poletje in jesen v Trbojah ob Savi nad Sinlednikom.

Najboljše zlato po najnižji ceni je obljubil Mariji Lončar iz Vrbe, ker je baš na počitnicah pri sorodstvu v Prevojah in mora kupiti zlato. Že 1. 1932. ji je izruval 4 kočnike, lani v počitnicah je pa še le nadaljeval z delom. Naprej je dobil 1400 Din, pozneje pa še 150 Din, V rodnem št. Vidu je imel pacienta tudi v župnišču in mu je Cilka Šumečnik plačala 300 Din, Miha Grčar v Prevojah pa 700 Din.

V Trbojah je lanske počitnice popravil zobe trgovcu Česlu in njegovi ženi, a ko jima je pogorela hiša s trgovino, je Potrato pokazal svoje dobro srce in sploh ni nič računat. Tudi gospodu komandirju orožniške postaje ni hotel dati računa, zato mu je pa poštarica dala 940 Din na račun. Najbolj obupana je priletela Marija Erzal, ki ji je izdrl 16 škrbin in mu je dala 2000 Din, danes je pa še dobila svoje novo zobovje. Enajst dobrih pacientov je imel samo v Trbojah in bil je pravi kavalir, da je radodarno dajal za pijačo. Lahko, saj je imel polne žepe denarja in tudi tisočake vmes, pri vsem tem pa nerodno zakrpane hlače. Tudi šolan je, saj je napravil 8 razredov na Grabnu v Ljubljani, za zobotehniko se je pa izučil v jetništvu v Rusiji na neki kliniki. Kaznovan je bil že osemkrat po 13, 10, 6, 4 mesece in tudi po nekaj dni, preglavico pa senatu dela § 301, ker ne vedo, ali velja za stari ali novi kazenski zakon.

— Zaradi klevete, kaj?

— Nemogoče — nimam običaja.

— Ste se pa v cerkvi nespodobno vedli!

— Že mogoče.

Vajen je sodišča in rutiniran.

— Gospod predsednik, stvar je ta: v zadevi Lončar sem bil že obsojen. Začel sem z delom, pa so me aretirali in sem pozneje hotel končati. Za 1400 Din najboljšega zlata ne morem dati. Da, »najboljše zlato« vsaka reče, je pa nemogoče, ker za samo en zob velja 150 Din.

Same umetnije smo slišali, da mož mora biti res spreten strokovnjak. In pregledali smo vsa usta ter preštudirali vse zobe, kako so popravljena in narejena. Krone so sicer izpadle, vendar so bili pa

zlati zobje prav lepi, če so jih čistili s sidolom

Dobro jih je bilo treba zdrgniti s sidolom, nato pa dati spet nazaj v usta, je izjavila možata priča. Radi so mu sodniki verjeli, ko je obtoženeec dejal:

— Me vedno prosijo, Bog pomagaj zakaj temu, drugemu pa ne. Jaz nobenega ne prosim. Ljudje me izkoriščajo, a za mal denar ne morem dajati briljantov v usta.

»Saj še briljantov nimate pravice« je moral čuti preganjani dobrotnik trpečega človeštva!

Orožniškemu komandirju je pripovedoval, da ima

dovoljenje od samega bana

in seveda tudi še od drugih, pa je prišla nenadoma tiralica in so ga aretirali sredi najvažnejšega izdelovanja.

Mariji Erzal je pa za 2000 Din napravil novo zobovje. Neznansko jo je bolelo, da novih zob ni mogla nositi in mu jih je zato dala popraviti. Aretirali so ga in sedaj je že drugič prišla ponje, saj reva vendar jesti ne more. V rokah ji drhti pismena prošnja za zobovje. »Samo,

če bi svoje dobila nazaj, bi jih prav rada vzela«, tarna obupana ženica, poštarica pa jezno: »Jaz tudi, pa če jih psu dam v gobec!« Tretja spet žalostna, ker je tistih 1500 Din na posodo vzela in jih ne more vrniti, zob pa tudi nima. Vse zagotavlja, da jim je hujše zaradi sramote kakor zaradi škode!

Kar se pa očitka tiče, da je obljubil napraviti 20 karatne zlate zobe za 300 Din, je pa Potrato ogorčeno protestiral, češ:

— Samo proračun sem napravil, ona me je pa z rumom v čaju opijanila, da nisem vedel kaj govorim.

Izvedenci so povedali, da je delal »zlate« zobe iz Randolphove kovine, ki je zlitina medi in drugih manj vrednih kovin ter stane 1 gram 1 Din, gram zlata pa 50 Din. Ker je kovina zdravju škodljiva, je v drugih državah prepovedana, pri nas pa še ne, vendar je pa ne rabijo, ker ni trajna.

Državni tožilec Goslar je imel lahko delo, posebno je pa podčrtal, da kriza podpira mazače, ker so cenejši, a zagovornik dr. Ivan Vrtačnik, bivši predsednik upravnega sodišča v Celju, se je pač trudil zastopati.

Cez uro je trajalo posvetovanje in seštevanje kazni, končno je bila proglašena sodba na 2 leti 4 mesece, kjer je upoštevana tudi zadnja sodba, a nekaterih grehov je bil oproščen, kjer gre samo za zobotehniška dela, ko se je pregrešil samo proti upravnim zakonom.

Zasebne udeležence so z zapisnikom potolažene odšle v sobo št. 96., kjer je g. Grič pred njimi razprostrl vso Potratovo apoteko. Šele čez dobro uro je prišel naznaniti, da so po dolgotrajnem pomerjanju vse pacientke zadovoljne z dobljenimi zobmi.

Pazite na denar!

Zalostna je vedno št. 79, kadar je prazna. Boji se včasih pohišanja in sram jo je, ko morajo na zatožni klopi sedeti mladi, nedoletni ljudje. Smilijo se ji in bi rada prikrila imena teh nesrečnežev, da se spokorjeni lahko vrnejo v pošteno življenje.

Sodniki vzgojitelji

Tudi v sredo je št. 79. zaprla svoja vrata in skrila tri mlade fante pred radovednimi in večkrat tudi škodoželjnimi očmi. Edino visok, mlad mož jih zamišljeno gleda in posluša s sočutjem. Pomagal bi jim rad in jih rešil g. Jagodič, učitelj šole za poboljšanje mladoletnih v kaznilnici. Samo dobre in tolažljive stvari pripoveduje ta človekoljubni prijatelj mladine o svojih učencih in učenkah in vsi ga imajo radi in tudi radi ubogajo. Čudno, da drugih vzgojiteljev ni niti o počitnicah k takim razpravam. Gotovo bi jim sodniki ne branili in še pozdravili bi jih. In poklicni vzgojitelji bi spoznali, kako strogi sodniki znajo vzgajati s toplo očetovsko besedo in z mehko in milo sodbo. Življenje poznajo

in preverjeni so, da je zločin nesreča tudi za storilca, večkrat večja, kakor za oškodovanega. Ko se pa mladim grešnikom prično odpirati zakrknjena sica in ko od vsega sveta zapuščeni in prezirani otroci s hvaležnostjo za blago besedo začno drhteti od zaupanja, tedaj udarec sodbe že tudi hladi sodnikova tolažba in odpustljiva beseda spodbuja pogum za boljše življenje.

Prilika in okolje

S treh strani je zaneslo tri fante v črni premogovni revir. Nove razmere, novi nauki — nova vera, da je vse last vseh. Pripravna vera, da umiri vest, če se ponudi zapeljiva prilika.

Prilike je bilo pa preveč pri peku, kjer so delali. Magazinski ključ je odprl tudi pekarijo, drugi pa spet spalno sobo. V pekariji je bil denar in v predalu omare v spalni sobi ga je bilo še več. Vsako jutro so fantje morali ustati pred gospodarjem, a ob nedeljah so bili sami doma.

Ivan je povedal Nacetu, kje je denar. Posvetovala sta se in Ivan

je vzel ter dal prijatelju polovico. Ta fant še ni pokvarjen, da bi se ne mogel poboljšati, saj je brez vprašanja skesano povedal, da mu je enkrat dal manj. Potem je pa Ivan šel služiti drugam in je prišel Miha. Teži ga breme zločinskega sorodstva in okolica je vedela za to njegovo nesrečo. Nace mu je povedal, kako je. Zmenila sta se in šlo je dalje. Zapravili so za jed in tudi za pijačo. Po 12 km daleč na okrog so raznašali kruh. Ivan je 100 Din poslal tudi domu, ki so revni bajtariji. Dobil je dopisnico s »Hvala za taka pisma!« Tudi Nace je Mihi vedno dal polovico.

O Ivanu pravijo spisi, da je bil v novem kraju kaznovan 7 dni zaradi tatvine, vendar se pa začuden odločno postavi: Še nikdar nisem bil pri sodniji. Povedal bi, kaj bi lagal!

Gospodar je mlad, dečoven in priden, varčen in natančen. On ima pekarijo, njegova žena pa trgovino. Vsak, tudi najmanjši izdelek zapišeta, še celo vsako cigareto, zakaj časi so slabi in težko je zaslužiti. Pa se jima ni ujema in

drug drugemu očitala, da dajeta na stran

Ne, da bi se dolžila tatvine, a poznala sta se oba, kako sta varčna in kako je drugi vesu. Če ta ali oni kaj prištedi. Pričkala sta se vedno pri računih, ker je blaga manjkalo, denarja pa ni bilo nikjer. Sedaj sta šele prav natanko zračunala, da jima je v poldrugem etu zmanjkalo 30.060 Din. Šele o božiču je mož prej prišel iz spalnice doli in opazil, da ima Nace ključ in kako je Miha preplašen. Takoj mu je bilo vse jasno in je fante prijavil orožnikom. Vsi trije priznavajo, odločno se pa branijo, da bi bili toliko vzeli.

Mojster pripoveduje, da so fantje pljančevali in hodili zjutraj v kavarno na čaj. Nekoč so si dali speči tudi kilo pečenke, a jedla je tudi Francka, mleka pa niso marali. Bili so zviti in pri njem in po gostilnah delali dolg, ob mesecu so ga pa plačevali.

Vseh 30.000 Din hoče

Zagovornik dr. Zitko se je nad vse toplo zavzel za fante, češ, da je bil mojster morda premalo strog pri nadzorovanju. Še bolj gotovo se je pa vračunal pri višini škode. Gospodar si je pa predvsem hotel zavarovati vseh 30.000 Din, a predsednik s. o. s. Kovač mu je podrl upanje, češ: »Od teh ne boste nikdar nič dobili«. Mojster ga je spomnil na dobo, a starši so reveži, fantje si bodo pa komaj prislužili svoj kruh.

Težko so ga odpravili

Nacetu in Ivanu so dali po 5 mesecev strogega zavora in vrniti bosta morala mojstru skupno 1500 Din. Miha, ki je najmlajši, je dobil 3 mesece, vendar bo pa moral z Nacetom vrniti 5500 Din, tako da bo mojster, kadar bo, dobil nazaj od vseh treh 7000 Din. S tem pa ni bil zadovoljen in je energično zaklical:

»Jaz sem proti. Jaz se bom pri-tožil!«

— Ne morete! so ga poučili in mu razložili, da še tega najbrže ne bo dobil, in težko so ga odpravili. Ni mogel pojmiti, zakaj ne dobi 30.000 Din, kakor sta z ženo zračunala. Kje je pomota?

Neuslišana ljubezen

Bel venec Grete Garbo za slovo

Hollywood še danes žaluje za nedavno preminulim filmskim ljubljencem Johnom Gilbertom. V tamošnjih filmskih krogih se sedaj poleg žalosti mnogo šušlja o tem, da je filmski igralec Gilbert mnogo sam pripomogel, da je prenehalo biti njegovo bolno srce, čeprav so zdravniki ugotovili, da ga je zadela srčna kap. Pravijo, da je bil Gilbert umetnik z nenavadno občutljivim srcem, ki so ga dobesedno strli premno-

dočega zvezdnika. To svoje mnenje je H. Ince sporočil neki večji ameriški filmski firmi, ki je pozvala k sebi Gilberta in sklenila z njim agenzijo po sila ugodnih pogojih za Gilberta. Tu je postal Gilbert partner Lilian Gishove in naposled Grete Garbo. Od tod so potem raznesli filmi njegovo slavo širom sveta. S slavo pa so združeni tudi dohodki. Gilbert je prejemal pol milijona dolarjev letne gaže.

Nerečno zaljubljen

Po svojih filmih je postal Gilbert posebno ljubljenec žena. V svojih vlogah je izražal neko prav posebno nastrojenje, kakor nesmrtni Šekspirjev Romeo. Malokatera izmed njegovih oboževalk je vedela, da je bil štirikrat oženjen. Vselej je imel za ženo kako filmsko igralko. Toda žene po kateri je tako vroče hrepenel, ni mogel doseči. Ta žena je bila Greta Garbo. Nekega dne je prišel Gilbert k Greti Garbo z vprašanjem, če bi ga hotela za moža. Greta Garbo mu je odvrnila, da ga zelo ceni kot igralca in svojega stanovskega tovariša, za moža da ga pa ne mara, niti njega, niti kateregakoli drugega. Ta zavrnitev je Gilberta silno potrla. Breznadejno je še naprej gojil do Grete Garbo srčna čuvstva in je nenehno mislil nanjo. . .

Potem je prišel padec. Ko se je pojavil zvočni film, se je izkazalo, da glasovno Gilbert ne ustreza. Firma je Gilberta ljubeznivo opozorila na to grozno dejstvo. Naposled se mu je hotela izkazati še hvaležno. Zavoljo njega je hotela posneti še en nem film. Toda ponos slavnega umetnika se s otrešitvijo ni mogel sprijazniti. Gilbert je to pobudo zavrnil. Da je zavoljo tega silno trpel, je vedelo le malo ljudi, med njimi tudi Greta Garbo.



Greta Garbo, ki je sklenila, da igra glavno vlogo edinole z Gilbertom kot partnerjem. Zaman so bili vsi protesti filmskega podjetja. Volja odločne švedske umetnice je zmagala. . . »Kraljica Kristina« je postal tako poslednji film, v katerem je nastopal Gilbert. Ves strt se je potem umaknil iz filmske arene. Umrl je zavoljo srčnih bolečin, zavoljo srca, ki je bilo poleg fizične bolezni dvakrat težko ranjeno: ugasla slava in neuslišana ljubezen. Na mrtvaškem odru je bil čudovito lep bel venec brez imena. Ta venec je bil od Grete Garbo — kot poslednje slovo. . .



gi težki udarci življenja. Zanj je postal zvočni film naravnost usoden, ker ga je pahnil z največjih blestečih višin na tla ter ugasnil njegovo slavo, ki si jo je bil spletel v dobi nemega filma. Gilbert je dobesedno izgubil veselje do življenja in je rajši odšel. . .

Igralska kri

John Gilbert, ki je preminul kot štiridesetletnik, je izšel iz neke antišestne družine. Njegovi starši so potovali iz kraja v kraj z majhnim podeželskim gledališčem. Tako so prepotovali počez in povprek vso ameriško deželo. Mali John je nastopal že kot šest leten deček. Ko je dorasel v mladosti, se mu je tako življenje zazdelo preozko in premalenkasto. Zapustil je domače gnezdo in šel iskati srečo. Vsega se je lotil, toda pri vsakem poklicu mu je spodletelo. Najdel je bil še trgovski potnik pri neki tovarni za gumijaste izdelke. Toda njegova igralska kri mu ni dala miru. Tako se je nekega dne znašel v Hollywoodu med tistimi tisoči, ki hrepenijo po slavi in trepetajo, če čakajo, da se jim bo sreča nasmešnila. Tu je dolgo poskušal. Skoro da je že obupal. Tedaj pa se mu je sreča ponudila. Znani igralec cowboyskih vlog W. S. Hart ga je angažiral za neki svoj film, in sicer za vlogo — indijanca. Gilbert se je odlično obnesel. V naslednjem filmu je igral že večjo vlogo. Njegova pot je šla potem v naglem tempu navzgor in navzgor do vrhoga višine slave in oboževanja.

Partner Grete Garbo

V tem času se je Gilbert seznanil tudi s H. Incejem, ki je imel naravnost prirojeno lastnost da je odkrival talente. Brez oklevanja je spoznal v Gilbertu bo-

Možganski čudež

Sprejemanje misli na daljavo

Čitatelji časnikov mnogokdaj najdejo v listih poročila o raznih čudežih in nenavadnih dogodkih. Te dni se časopisje peča z nenavadnim dogodkom, ki ga je svetu odkril ravnatelj zdravniške stolice na univerzi v Rigi Ferdinand Neureiter. Gre za pravo možgansko čudo, uganko, ki je doslej strokovnjaki še niso mogli razkriti.

Zaostal otrok

V najoddaljenejšem kotu Litve, v Trapani, daleč od železnice in 25 km od poslednje avtobusne postaje živi družina nekega kmeta. Njč posebnega ni v tej družini. Ze od pamtiveka je trdnja ter zdrava, nobeno pokolenje ni rodilo niti epileptikov niti kako drugače duševno obremenjenih članov. Seje v zadnjem pokolenju so odkrili nenavaden pojav pri desetletni hčerki Inga.

Čudna lastnost

Inga je zrasla kakor ostali mno goštevilni otroci, z edino razliko, da se je naučila zelo pozno govoriti. S sedmimi leti je bila po razvoju podobna triletnemu otroku. V ustih in v glavi se ji le stežka skladajo besede in stavki. Inga je pravzaprav najbolj zaostal otrok v družini. Toda v šoli je učitelj spoznal, da ima deklica neke prav posebne lastnosti. Jec-ljajoče dekletce se namreč nikakor ni mogla privaditi čitanja. Kadar pa je stal učitelj blizu nje in pozorno zrl v tekst, ki bi ga morala čitati, je Inga pokazala docela normalno sposobnost čitanja. Čim pa se je učitelj obmislil od nje ali pa ni več pozorno motril tekst v knjigi Inga ni znala več prebrati niti stavka.

Učitelj je o tem nenavadnem slučaju pripovedoval zdravniku tomatičen »sprejemni aparat«.

dr. Kleinbergu. Zdravnik si je izpovedbe učitelja točno zabeležil, a nato se naprosil Inge starše, naj pazljivo opazujejo dekletce. Cesto pa je prišel tudi sam v šolo in na Ingin dom. Dr. Kleinberger je bil prvi, ki je ugotovil, da gre takorekoč za čudovit slučaj prenašanja misli, odnosno vpliva nje enih možganov na druge, ne da bi bila pri tem izrečena ena sama beseda. Zdravnik je izdelal obsežno poročilo in ga poslal dr. Neureiterju na univerzo v Rigo.

Možgani — sprejemni aparat

Dr. Neureiter se je pričel podrobno zanimati za ta nenavaden slučaj. Inginim staršem je poslal večjo vsoto denarja in jili naprosil, naj prde Inga k njemu v Rigo. To se je tudi zgodilo. Mati je odpeljala svojo hči Ingo v Rigo. Tu so sestavili poseben odbor zdravnikov, pravnikov in psihologov. Kušnje so priredili tako, da je bila vsaka možnost avtosugestije izključena. Poskuse so naj prej delali v Rigi, nato pa še v domačem kraju Trapani, da bi ugotovili, če morda domače okolje kako ne vpliva na Ingo. Značilno je, da so pri teh poskusih ugotovili, da Inga v duševnem oziru zelo zaostaja za normalno razvitim otrokom. Vendar pa kaže dekle kljub tej zaostalosti prav posebne in nenavadne duševne lastnosti. Če je na pr. kdo bral potihem pesem ali pa kak odlomek iz knjige pa bodisi v tem ali onem jeziku — poskus so napravili celo s klasično latinsčino — je Inga to brezhibno takoj ponovila. Tako je bila dotična oseba za Ingo nekaka »odlagajna postaja«, Inga sama pa čisto av-

Bojevita državica

Čujte in strmite: Najnovejše brezlično poročilo londonske agencije Reuter pravi, da sta republiki San Marino (malo mestice v Italiji, ki na videz še vedno spada med redke liliputanske države na svetu) in Turčija — v pravem vojnem stanju! Gre za novo alarmantno vest, ki bo svet gotovo najmanj tako razburila kakor burni dogodki na afriških bojiščih in napetost na Daljnem Vzhodu. . .

Pa je zadeva vendarle nekoliko bolj enostavna in — nedolžna. Sevé, če bi se vanjo vmešala miroljubna ženevska ustanova bi jo utegnila močno zamotati. . . (Lepa priložnost za sankcijel)

Torej Turčija in San Marino v pravem vojnem stanju — vest ni izmišljena. Samo, da to vojno stanje traja že od maja l. 1915. . . O tem se je moral te dni na svoji oči prepričati ugleden turški državljani.

Aretiran ravnatelj turškega poljedelskega zavoda v Ankari je na svojem obisku po Italiji

želel obiskati tudi starodavno republiko San Marino, katere okolica je silno bogata in rodovitna. Ko je pa revež prestopil meje republike in pokazal »obmejni straži« svoje dokumente, ga je ta v imenu Sanmarinskih poglavarjev »Kapetanov« aretirala kot državljana . . . sovražne države.

Republika San Marino je namreč v maju l. 1915. z Italijo vred napovedala vojno Avstriji in njenim zaveznikom, med katerimi je bila tedaj tudi Turčija. Ker pa male republike po svetovni vojni niso povabili na konferenco v švicarsko Lozano, da bi tam z drugimi »zavezniki« podpirala mir s Turčijo, traja vojno stanje med obema državama še danes. . . Ravnatelj turške poljedelske šole ni mogel ugovarjati, obmejna straža je imela prav. Proti primerni napitini pa ga je vendarle pustila v mesto, ker je s turškimi lirami gospod ravnatelj, dasi sovražnik, po svoje vendarle pripomogel k povzdigi — tujskega prometa.

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

23

Drugi del.

Novi načrti.

Jack je sporočil Dicku, naj pride na premogarsko ladjo, ker mu mora naročiti nekaj važnega.

»Poslušajte, Dick«, je pričel. »Že precej časa vas opazujem in sem se prepričal, da ste mi popolnoma zvesti in vdani. Tudi mi je že večkrat napravil nevšečnosti. Sopiri se s svojimi zaslugami in s tem, kar je storil za mene. Povrh mi pa tudi to ni všeč, da nastopa proti mojim ljudem kot kakšen njihov komandant. Vse to me je napotilo, da izberem vas za svojega zaupnika. Vi ste zelo izobražen človek in ne bo vam težko nastopiti v boljši družbi, če bo to potreba.«

Dicka je vse to spravilo v zelo dobro voljo in je pričel Jacka na dolgo in široko prepričevati o svoji vdanosti.

Toda Jack ga je prekinil:

»Pustite to, Dick. Saj vam pravim, da vam popolnoma zaupam, torej poslušajte zdaj:«

»Dostoj sem mislil, da je treba kaznovati samo tiste ničvrednice, ki se potikajo po raznih krčmah in beznicah v Witerhaplenu. Zdaj sem pa to moje mišljenje nekoliko spremenil. Znano mi je, da se tudi v višjih krogih in tudi v plemiških rodbinah dogajajo stvari, kamor treba, da poseže roka maščevalca. Eno takih ničvrednic iz odličnih krogov, Evgenijo Martelas, sem svojčas že kaznoval — saj se spominjate?«

»Kaj se ne bom, gospodar!« je potrdil Dick.

»Te ničvrednice rušijo družnisko srečo in kjerkoli se pojavijo, puščajo za seboj nesrečo in sramoto. Te ženske, ki se skrivajo za krinko nedolžnosti in pošte, hočem odslej iskati. Vsi visoki družabni krogi me morajo sprejeti v svojo sredo, in takrat bom, kakor strela z jasnega neba, udaril med te grešnice! Spoznale bodo, da Jack lahko pride tudi v najfajnejšo družbo in tam maščuje greh in krivico.«

»Gospodar, ali vas bom jaz spremljal tja?«

»Da, vi in še nekdo — to pa ne bo kak moj pomagač, ampak pomočnica. . . Neko nenaravno lepo dekle, ki mi bo pomagalo, da tiste ničvrednice ne uidejo zasluženi kazni.«

»Oprostite, da vprašam: rekli ste pomočnica, katera pa je to?«

»Tista, ki ste jo zadnjič pripeljali v mojo hišo.«

»Kaj? Bessie Wilkes? Tista, ki vas je hotela izdati?«

»Da tista! Ne bojte se, ona mi je zdaj slepo vdana in zvesta.«

Dick je kar zardel od veselja, ko je slišal, da bo lahko pogosto v družbi tega lepega dekleta.

»Gospodar, vedno ste mi bili dober pokrovitelj. Ko sem ostal brez sredstev, ves bolan in obupan in že hotel končati svoje bormo življenje, ste me spreseli v svojo sredo in m obšipali z dobrotami. Tudi mene je nekoč takih ničvrednic ugonobila; od takrat jih sovražim in vsaki želim najhujšo kazen.«

»Že dobro«, mu je prijateljsko pokimal Jack, »saj vem od kod in kaj ste. Pri tem novem podvigu boste z Bessie predstavljeni v plemiških progih; seveda bosta tudi vidva imela plemiški naslov Vašega pravega imena pa ni treba nikomur povedati, niti vašim tovarišem, za . . . ste vi »Dick« in nič drugega. No, zdaj pa je čas, da greva na delo. Pojdite sedaj, kasneje pridem za vami.«

Dick je odšel in spotoma premišljeval o vsem, kar mu je razodel Jack. Besede tega skrivnostnega človeka — ki so ga vsi poznali pod imenom Jack, so močno vplivale nanj. Tudi Dick je bil potomec odlične rodbine in je bil zelo dobro vzgojen. Po nesreči je zašel v stisko, iz katere ga je rešil Jack. Od takrat je bil tako navdušen za Jacka, da bi dal zanj tudi življenje. Zdaj pa se mu je nudilo novo torišče dela. V družbi tega skrivnostnega človeka in lepega dekleta, bo uveden v najvišje londonske družabne kroge.

Dick je bil še zelo mlad. Ko je prvič zagledal lepo Bessie, je bil ves očaran. Takrat ko ji je zavezal oči in jo pod roko vodil v Jackovo hišo, je začutil, kako mu njena bližina prevzame srce. — Toda, zakaj je to dekle prišlo k Jacku? Dick je sodil, da jo je prignala zaljubljenost. Videl pa je, da Jack ljubi drugo. Videl je bil nekoč pri Jacku sliko tiste plavalke — Ele Morrisove — in se tudi drugače prepričal, da Jack to dekle strastno ljubi.

Maščevalni naklepi.

V vsem Londonu najbrže ni bilo človeka, ki bi Jacka tako sovražil, kot elegantni pustolovci. . . se je še poglobilo odkar so Jackovi pajdasi zatakneli Cliffordu na prsa listek.

Naslednjega starega znanca Clifforda sta namreč dva Jackova pomagača nekoč že vrgla v Temzo, da bi tako malo ohladila njegovo preveliko vneto za poštena, a revna dekleta. Toda ta kazni ni prav nič zalegla. Svoje stare, dobičkanosne obrti stari ni opustil. Ko pa je nekoč zopet zažezoval neko dekle, sta ga na stopnišču dohitela tista dva Jackova pomagača, ki sta mu bila stalno za petami, in ga strahovito pretepla. Vsega onemoglega sta ga zvezala in položila na prag pred tisto hišo, na prsa pa sta mu pritrdila listek, na katerem je Jack razkrinjal baronovo in Cliffordovo početje.

Zdaj je stari Clifford zopet obiskal barona, in sta kovala nove naklepe.

»Po dolgem času sem zadnjič stopil v krčmo »Pri britanskem levu« in kaj pravite, koga sem videl tam — Bessie Wilkes!«

Baron je poskočil, kot bi ga pičil gad.

»Kaj?« je zarohnel nad Cliffordom, da se je stari kar sesedel. »Me hočete zopet spraviti v tisto pasjo luknjo?«

»Pomislite se, gospod baron. Tisto je bila vendar samo neljubomota — in pa nerodnost policije!«

Takrat je lepa Bessie pomagala loviti tistega — lu — nočem izgovoriti njegovega imena. Ko ser. bil zadnjič tam, se ni hotela prav nič zmeniti zame; no, pa saj zna stari Clifford čakati. Tako sem si dejal, ampak snoči, gospod baron, snoči pa sem bil zopet tam, pa je že ni bilo več. Medtem je že odpovedala službo in odšla neznano kam. Vse mi

gre narobe. Verjemite mi, da ima tudi tu svoje prste vmes tisti skrivnostni človek.«

»Prej pa ni bilo tako«, je jezno odgovoril baron. »Od tistega dne ko je pobegnila Ela, me iz dneva v dan preganja nesreča.«

»Da, vaša milost, res je.«

»Toda pri pobegu Ele ni imel ta vrag svojih krempljev vmes. Eli je pomagala tista malopridnica, mhm. . . tista Jenny.«

Baron je nekako pogoltnil to ime.

»Da, Jenny«, je mrmral Clifford. »Kje pa je zdaj to bitje, če smem vprašati, gospod baron?«

Roman lepe pustolovke

Pred kratkim je francoska policija ujela zanimivo ptičko, — zloglasno pustolovko Renée Safroy, žensko, ki ima za seboj zelo pisano preteklost.

Pred 25 leti je mala Renée, hčerka ubožnih staršev, pobegnila od doma in prišla v Pariz. Tu jo je zaneslo na Montmartre, kraj lahkoživega sveta, kjer se je seznanila z mladim muzikom, ki je igral klavir v nekem kabaretu. Tu se začela njena karijera. V kabaretu je nastopala kot pevka malih drznih popevk in s tem, še bolj pa s svojo lepoto kmalu zaslovela po vsem Montmartru. Vsi moški so noreli za njo. Mala Renée, čeprav šele 15 let stara, je pa vendar že poznala umetnost, kako omrežiti moške. Ne dolgo — in najlepše dekle na Montmartru je odpeljal na svoj grad neki večkratni milijonar.

Že čez malo let je postala vdova in edina dedinja ogromnega premoženja. Toda zdaj je začela razsipavati denar z obema rokama in je v kratkem času zapravila skoraj vse premoženje; kar ga ji je še preostalo, ga je naložila v nečedne posle. Te spekulacije pa so se vse končale z velikimi izgubami.

Tedaj je Renée Safroy izginila v zaton. Ampak samo na videz in ne za dolgo. Pred tem je na tistem snovala velikopotezne pustolovščine. Pod raznimi imeni se je pojavljala zdaj v Franciji, zdaj v kolonijah in nakupovala graščine, posestva, plantaže z nekritimi ali ponarejenimi čeki. A ne dovolj. Na te graščine in zemljišča je najemala velike posojila in nato vselej izginila zapustivši polno dolgove.

Potovala je pod najrazličnejšimi imeni. Nazadnje je prišla v spremstvu dveh mladeničev, ki ju je predstavljala kot svoja sinova, v Bourg (department Aisne). Tam je nastopala kot velika dama in kmalu občevala v najodličnejši družbi. Tam se je seznanila tudi z grajščakom iz Richmonda, ki je nameraval prodati svoja posestva. Madame Renée Safroy se je »zanimala« za ta grad in se ji je posrečilo tudi tega gospoda opehariti. Kmalu zatem sta ji nasledla dva tovarnarja avtomobilov, ki ju je

spravila ob dva nova voza najmodernejšo znamke.

Kakor je pustolovka na policiji priznala, je prišlo v Richmond brez beliča v žepu. Richmond je postal tudi končna postaja njenih podvigov. Dostoj se namreč nihče izmed oškodovancev ni zganil, ker jih je bilo sram. Tokrat pa je postal eden neprijeten. Bil je to richmondski notar, ki mu je ostala dolžna kup denarja za pristojbine, koške in stroške. Ker mu ni mogla s čim plačati, je notar šel in napravil ovadbo.

V teku preiskave se je izkazalo, da je bila Renée Safroy tudi ljubica Staviskega. A ne samo to. Našli so pri njej tudi vizitko — Kelemenca, marsejskega atentatorja, morilca kralja Aleksandra. Policija je seveda takoj uvedla preiskavo tudi v to smer, a so izpadle negativno.

Zaenkrat je ta nevarna pustolovka pod ključem. Razprava proti njej pa utegne prinesiti še to in ono senzacijo.

Iz domačih gajev

Urban Jarnik:

Zvezde

Tukaj gori se neznani,
Velki sveti sučejo,
Z lučjo solnca so obdani,
Krogle pote tekaajo.

Zvezda zvezdi je sosedu,
Njih za nas števila ni,
Ena v drugo svetlo gleda,
Vsaka v božjo čast gori.

Svetla cesta je razpeta,
Čez neba brezkončni zid,
Tam se vozi čast Očeta,
Viša pote zvezdnih rid;

Vse je kroglo, vse se miga,
Vse od ognja svetl se,
Vse oznanja, da velika
Roka svet stvarila je.

Urban Jarnik je bil koroški rojak, roj. 11. maja l. 1874. na Potoku pri St. Štefanu pri Zilji. Bil je duhovnik in je umrl kot župnik l. 1844. v Blatnem gradu nad Vrbski jezerom. Pričujoča pesem kaže vso veliko razdaljo med tedanjim časom in današnjo dobo.

Iz domaće politike

Stalni

Zunanjepolitični odbor

Na seji posebnega skupščinskega odbora za mednarodne pogodbe in dogovore, ki se je je udeležil tudi predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, je na pobudo dveh slovenskih poslancev prišlo med drugim tudi do zanimive razprave o nujni potrebi ustanovitve stalnega odbora za zunanjepolitične zadeve, ki obstoji v večini držav, to pa radi potrebnega stalnega stika med zunanjim ministrstvom in narodnimi poslanci. Sprožil je to debato poslanec dr. Anton Novčan, ki je vprašal predsednika vlade kaj misli glede sodelovanja vlade in Nar. skupščine v zadevah zunanje politike. Predsednik je odgovoril da je že deklaracija vlade poudarila željo po sodelovanju vlade z narodnim predstavništvom. Pod tem sodelovanjem razume predsednik vlade v najširšem obsegu zlasti vprašanje zunanje politike. V kratkem pride pred Nar. skupščino proračunski predlog zunanjega ministrstva in bo to primerna priložnost, da seznanijo poslance z vsemi perečimi zunanjepolitičnimi vprašanji naše države. Za njim je poslanec dr. Lovrenčič ponovno poudaril potrebo po ustanovitvi stalnega zunanjepolitičnega odbora in je prosil Nar. skupščino, naj o tem predlogu razmisli.

Pustolovci v politiki

Zakaj »Domoljub« piše v uvodnem članku o politiki in gospodarstvu med drugim: Res je, nikamor se ne vsiljuje toliko pustolovcev, ki iščejo le svoj osebni profit, kakor ravno v politiko. Toda če izločimo take pustolovce, kakršnih najdemo tudi pri nas na Slovenskem zlasti v povojnih letih čez glavo, potem moramo poudariti, da tisti z misli vseh političnih bojov izključno le v tem po kakem pravcu naj se vodijo in upravljajo vse javne zadeve (občina, banovina, država). V pravi politiki torej nikakor ne gre za osebe, temveč izključno le za mazor, za mnenja, za načela, kajer so osebe postranskega pomena.

Kratke iz Beograda

Zaradi smrti angleškega kralja bo na našem dvoru trajalo žalovanje tri tedne, počenši z 21. januarjem.

Včerajšnja seja Narodne skupščine je bila posvečena samo spominu za umrle angleškega kralja. Udeležili so se je razen poslancev tudi ministri in zastopniki tujih držav. Spominski govor je spregovoril predsednik Nar. skupščine dr. Stevan Čirič. Zaradi sankcij. V Pariz je odpoval pomočnik zunanjega ministra dr. Martinac skupno z upravnikom Drž. hip banke Gjuršićem. Kakor znano bo Gjuršić v Parizu nadaljeval pogajanja, za katera je dobil pooblastilo od ministrskega sveta trgovinski min. dr. Vrbanić radi nadomestitve izgub, povzročene po sankcijah.

Kdo bo sestavil novo francosko vlado?

Pariz, 22. jan. r. Lavalova vlada je izročila predsedniku republike svojo ostavko ob 17.45 po pariskem času.

Laval je vzel pismeno izjavo Herriota in njegovih tovarišev, da morajo iz zvestobe do stranke in lojalnosti napram Lavalovi osebnosti odstopiti, na znanje. Nato je izjavil, da mora na podlagi tega izročiti predsedniku republike kolektivno ostavko svoje vlade.

Predsednik republike Lebrun je ostavko sprejel. Ob 18.20 je predsednik republike začel posvetovanja za rešitev krize. K sebi je povabil predsednika senata Jeanne-neya.

V svoji izjavi novinarjem je Laval rekel, da mu je predsednik republike Lebrun ponudil, naj sestavi novo vlado, da pa je ta mandat odklonil.

V teku svojega dolgega sestanka s predsednikom parlamenta Bouissonom je imel predsednik republike Lebrun priliko, da se podrobno pouči o vseh momentih, ki bi lahko najugodnejše vplivali na rešitev krize v sedanjih okoliščinah. Zato je predsednik republike sklenil, da bo nadaljnja posvetovanja odložil na danes do 10. ure dopoldne. Tedaj bo v Elizejski palači sprejet Herriot. Ker je de-

misija tega ministra brez porfella bila začetek vladne krize bo Lebrun ponudil Herriotu mandat za sestavo nove vlade. Herriotovi prijatelji so snoči izjavljali, da bo formalno odbil mandat. Za njim bo predsednik republike povabil k sebi predsednika poslanskega kluba radikalno-socialistične stranke Yvonna del Bosa, ki bo tudi najbrž odbil mandat za sestavo nove vlade.

Politični krogi smatrajo, da bo nato predsednik republike ponudil mandat za sestavo nove vlade kakemu senatorju iz vrst demokratične levice, to je one skupine, v kateri so tudi senatorji radikalno-socialistične stranke. V zvezi s tem se je snoči govorilo, da bi lahko dobil mandat dosedanja finančni minister Regnier ali pa bivši predsednik vlade Sarraut.

»Petit Parisien« piše, da so politični krogi snoči predvidevali sledeče možnosti: a) homogena radikalna vlada, b) če se pa taka vlada ne bi mogla sestaviti, potem bi predsednik republike povabil kaknega uglednega levičarja izven radikalno-socialistične stranke, kateremu bi poveril mandat za sestavo kompromisne in volilne vlade.

Spreten Edenov maneuver v Ženevi

Ženeva, 23. jan. w. Sedanje ženevsko zasedanje je pravzaprav že končalo. vsaj kolikor se tiče italijansko - abesinskega spora. Na sestanku z baronom Aloisijem je Eden izjavil, da zasedanje sveta DN in odbora trinajstorič ne bo zaključeno, marveč samo odložilo, tako da se svet DN in odbor trinajstorič lahko spet sestane, kakor hitro bi se pokazala nova možnost mirne rešitve spora med Italijo in Abesinijo. To Edenovo izjavo smatrajo v tukajšnjih krogih za spreten diplomatski maneuver angleškega zunanjega ministrstva, ker bo tako možnost poostritve sankcij proti Italiji trajna in jo bo mogoče izvesti kakor hitro bi to zahtevala Velika Britanija. Tudi iz krogov odbora osemnajstorič se doznava, da imenovanje posebnega strokovnega odbora za proučevanje vprašanja embarga petroleja nikakor ne pomeni odgoditve morebitnega

razširjenja sankcij, kakor se je to napačno trdilo, marveč samo pospešenje dela glede poostritve sankcij, ki bi jih bilo mogoče razširiti že v februarju ali v marcu. Tako predstavlja sedanja ženevska rešitev stalno nevarnost za Italijo.

Nov prevrat v Bogariji

Sofija, 23. jan. f. Ob priliki aretacije bivših ministrov Kruma Koleva in Kalenderova je vojni minister general Lukov izjavil novinarjem, da sta bila aretirana zaradi poizkusa novega prevrata v Bolgariji. Preiskava se energično nadaljuje, ker domnevajo, da stoji za njima še mnogo ljudi ki jim pa oblasti še niso prišle na sled.

Zabranjeno zborovanje Cankova

Sofija, 23. jan. z. Vlada je prepovedala voditelju nacionalno-socialistične stranke Cankovu politično zborovanje v Plovdivu. Cankovu je sloh prepovedala vsakršno zapustitev javnega mesta.

Kralj Edvard VIII v Sandringhamu

Sandringham, 23. jan. Havas. Prihod kralja Edvarda, vojvode in vojvodinje od Yorka in vojvodinje od Gloucestra je bil brez vsakega ceremonijela. Ko je prišel v dvor, je kralj takoj odšel k svoji materi Mary.

Ni še preteklo dve uri po vrnitvi kralja Edvarda v Sandringham, ko se je kralj v spremstvu svojega brata vojvode gloucestrskega podal peš skozi park dvorca in v

mraku odšel v župnijsko cerkev, da se pokloni mrtvim ostankom svojega pokojnega očeta. Kralju je odprl vrata služabnik, ki je bil tam v službi. Kralj in vojvoda gloucesterski sta ostala v cerkvi približno 10 minut in molila, nato pa sta se vrnila peš v dvorec. Kralj in člani kraljevske rodbine bodo jutrišnjemu pogrebu prisostvovali v civilnih oblekah.

Demisija egiptске vlade

Proti vojaški zvezi z Anglijo

Kairo, 23. jan. a. Ministrski predsednik Nesim paša je podal v roke kralja Fuada demisijo svoje vlade. V informiranih krogih zatrjujejo, da obstoji zdaj želja po osnovanju koalicijske vlade, ki naj bi z angleško vlado vodila pogajanja glede sklenitve vojaškega sporazuma. Kakor znano, stoji Anglija na stališču, naj bi se ta pogajanja razširila tudi na Sudanska vprašanja, radi katerega so se pogajanja l. 1930. razbila.

Po drugi verziji je prišlo do sedanje vladne krize predvsem radi tega, ker je vlada Nesim paše hotela s to gesto demonstrativno nastopiti proti angleškimi predlogom. V egiptskih političnih krogih vlada baje veliko razburjenje zaradi zahteve Velike Britanije, da bi še nadalje obdržala svoje garnizije v Kairu in Aleksandriji, in pa zaradi odtegnitve egiptskih čet iz cone okoli Sueškega kanala. Egipt tudi ni zadovoljen s predlogom o podaljšanju veljave sedanjih izjemnih določb o privilegiranem položaju tujcev v Egiptu, kakor tudi ne z zahtevo, naj bi šef egiptске policije za dobo nadaljnjih pet let še vedno bil Anglež.

Kralj Faud je danes sprjel voditelje strank in jim svetoval, naj sestavijo koncentracijsko vlado. Mandat je prevzel Nahas paša.

Hitlerjeva propaganda

Dunaj, 23. jan. V Egenbergu pri Gradcu so prijeli 6 oseb. Aretacije so v zvezi z razširjanjem nacionalno-socialističnih letakov.

Novi prevozi v Afriko

Port-Said, 23. jan. Havas. Včeraj so plule skozi kanal sledeče italijanske ladje: »Lombardia« s 4.200 vojakov, »Principesa Maria« z 2.800 vojakov, bolniški parnik »Tevere« z 250 vojakov in parnika »Polenzo«, »Butterfly«, ki sta vozila vojni material.

Nič posebnega

London, 23. jan. Reuter. Zdi se, da ofenziva generala Grazianija na ogadenski fronti ni ustavljena, ampak je samo počasnejša. Ras Desta je izdal pojasnilo, da je svoje čete umaknil samo iz taktičnih razlogov, posebno pa še, da bi se obvaroval letalskih napadov.

Novih podrobnosti o italijanskih operacijah v Tembienu ni. Veruje se, da bodo te do 30. trajale zaradi gorskega terena, na drugi strani pa tudi zaradi tega, ker skušajo abesinske čete na več krajih prebiti italijanske postojanke.

Hud mraz v USA

Newyork, 23. an. DNB poroča: Včeraj je v znatnem delu krajev držav Montane in Ilinoisa ob kanadskih jezerih vladala velika zima in tak mraz, kakor se že več let ne pomni. V mnogih mestih je temperatura padla od 29 na 48 stopinj Celzija izpod ničle.

Iz bratskog zagrljaja

Ljubljana 23. januarja

Kako že poje pesem o lepi Vidi? »Če doma jim dobro ni, žerjavi se čez morje vzdignejo«. Bosanci brčkone te pesmi ne poznajo, vendar jim menda doma ni dobro in prihajajo radi v Ljubljano, kjer pa je tudi posejanih kaj malo dobrot. Kolikor jih pa je, niso namenjene siromakom. Brezposelni te ločitve ne poznajo in si pač krojijo pravico po svoje. Tako je neki Muja Zuberović ujel nekje dve novi preprogi in si je skušal z njima olajšati življenje. Trud mu je prihranila policija, ko ga je neki stražnik prijel in ga odvedel na varno. Bosanec sedaj premišljuje v policijskih zaporih o minljivosti vsega posvetnega, policija pa vabi lastnika preprog. naj pride ponju.

Dolgo meni še živeti

Krošnjar Josip Č. je v neki trgovini skušal odnesti nekaj jedilnega orodja. Mož je star šele 31 let in namerava vsekakor še dolgo živeti. Brčkone se nadeja tudi boljših časov, ko bo več jela. Za takrat si je nemara hotel preskrbeti dovolj jedilnega orodja, kar pa so mu uslužbenec v trgovini preprečili. Zdaž bo mož izročen sodišču, kjer se bo moral zadovoljiti s čisto navadno, pločevinasto žlico, ko bo zajemal ričet in prežganko.

Za spodnje hlače

Na Kongresnem trgu sta brezposelna delavca Alojzij Gorup in Franc Skrijane barantala za spodnje hlače. Menda so imele hlače preveč prikupljivo vnanjost, pa je postal nanje pozoren stražnik in ni mogel prisoditi obema junakoma tekega kosa perila. Povabil ju je s seboj, nakar so jima na Bleiweisovi cesti gospodje začeli izpraševati vest. Večkrat se namreč pripeti, da brezposelni prihajajo z milo prošnjo za pomoč v zasebna stanovanja, pomoč si pa potem brez zahvale in potrdila vzamejo sami. Nekaj podobnega je bilo tudi v tem primeru in ne bo nosil spodnjih hlač ne Lojzek ne Francelj, ampak

jih bo policija vrnila pravemu lastniku, kakor hitro se ta zglaši.

Sevro

Dobro se je založil v neki trgovini z usnjem na Starem trgu neznanec, ki je prišel tja brez vabila in denarja ter odnesel 30 kosov ševro kož v skupni vrednosti 3.000.— dinarjev. Trgovca nekoliko boli glava spričo takega dobička, policija pa pridno poizveduje za kožami in za tatom.

Nesrečna številka

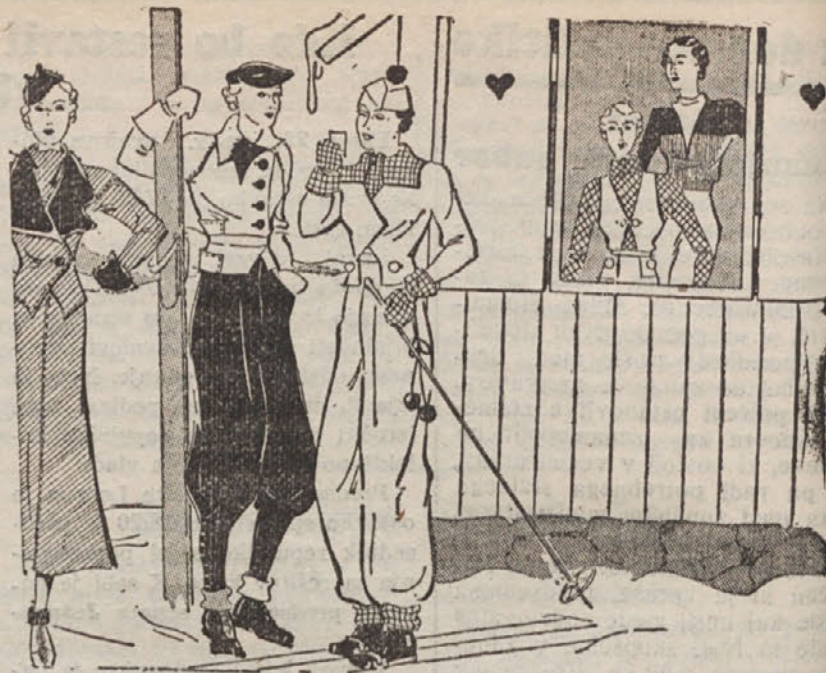
Ne rečejo ljudje zaman, da je 13 nesrečna številka. To bi lahko potrdil 52 letni Ivan Z., doma tam nekje blizu Radovljice. Včeraj je namreč v neki trgovini na Starem trgu brez denarja in pogajanja kupil 2 ljubki pižami, pa so ga koj prijeli. Niti pomeriti ju ni utegnil, ko se je že zavedal, da sedi v policijskem zaporu. Pižami je dobil trgovec nazaj, Ivan Z., ki se ga je lotila taka smola, pa bo izročen sodišču, in sicer to pot točno — trinajstič.

Dobrota je sirota.

Dobra ženska je dajala stanovanje 29 letnemu brezposelnemu delavcu Ivanu Bučarju, ki je doma iz Trebejvega. Plačeval ji brčkone ni, zato pa se je izkazal hvaležnega na ta način, da ji je pokradel precej perila. Bučar se bo moral za način svoje hvaležnosti zagovarjati pred sodiščem, ženska pa je ponovno spoznala staro resnico, da dobrota pač vedno ostane sirota.

Racija

Pri zadnji raciji, ki so jo policijski organi opravili v sredo, 22. t. m. in danes zjutraj, so prijeli večje število raznih siromakov, klatežev in potepuhov, ki tišče z vseh strani v mesto. Skraja jih morda privabi in primami v Ljubljano mestni zunanji blesk, ko pa so tukaj, spoznajo, da ni prostora zanje in začno krasti ter se pečati z drugimi kaznivimi posli. Zato policija opozarja ljubljanske prebivalce, naj bodo proti beračem in prosjakom previdni, ker po toči zvoniti je vselej prepozno.



V modi za zimski sport še vedno prevladuje pri smučanju bel dres iz lodna s karirastim pulovarjem ter enakimi nogavicami in rokavicami. Lep kontrast s snegom daje tudi črn smuški triko z rumeno, rdečo ali plavo bluzo. Na glavi dobro pristojna drzno zasukana čepica.

Meščanska mamica gre s sinčkom po vasi. Sinko opazi deklo, ko molze kravo. Zato hitro reče: »Mamica, zakaj pa ta žena ne populi zamaškov, da bi mleko hitreje teklo?«

Bernard Shaw pleše na dobrodelni prireditvi z neznanom, a tudi domišljivo damo.

»Kako lepo je od vas, mojster, da plešete z menoj neznanom!«

»Mar ni nocoj dobrodelna prireditev?« pravi Shaw.

»Veste, naj bo zima ali poletje, vsak dan preplavam pri Tacnu

triknat Savo. Pa zakaj se smejite?«

»O, nič! Samo to si mislim, kako ste se morali kremžiti vsakokrat, ko ste zapazili, da ostane obleka vselej na oni strani!«

Naše telesne tehtnice včasih ne funkcionirajo. Pride debela dama, vrže dinarček, pa tehtnica se zopet zataji in pokaže težo dvajset kilogramov.

Dva smrkavca opazujeta to, in ko dama oddide, pravi prvi drugemu:

»Ti Cene, ta je pa bila gotovo votla!«

MESTO

samostojnega knjigovodje - bilancista išče izkušen strokovnjak, vešč tudi kartotečnega sistema, za takoj ali pozneje. Cenj. ponudbe pod »Samostojen 315« na ogl. odd. lista.

Gospodarska

podjetja

kot: trgovine, industrije, hotele, restavracije, kavarne, bufete, trafike, prodajalne, mlekarne in -vsa druga obrtna podjetja prodajamo in posredujemo nakup hitro, vestno in uspešno. Informacije pošiljamo proti predplačilu Din 5.— v poštinih z n a m k a h: Poslovnica Pavle-ković — Zagreb — Ilica 144.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 8 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znamkah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu

ISČEM HISNIKA

za vsa vrtna dela v vili v ljubljanski okolici. Prednost ima penzionist brez otrok. Dam prosto stanovanje. Naslov pove uprava »GLAS NARODA«.

AVTOMATICNE

biljardete, popolnoma nove, prodajam ali dajem v najem pod ugodnimi pogoji. Redno funkcioniranje aparata jamčeno. Ponudbe na oglasni oddenek pod »Biljard«

Čitajte! Priporočajte! Širite!

»GLAS NARODA«



Italijanske prvakinje v smučanju, ki trenirajo v Garmischu pod vodstvom generala milice Bevilacqua. Spredaj desno je znana Paula Wiesinger.

Makulturni papir

v večjih množinah

dobite v upravi »Glasa Naroda«